

U 40/2021 rd

**Statsrådets skrivelse till riksdagen om kommissionens förslag till rådets förordning om ändring av förordning (EU, Euratom) nr 609/2014 (MAR-förordningen) för att förbättra förutsägbarheten och förtydliga förfarandena vid tvistlösning när traditionella, momsbase-
serade och BNI-baserade egna medel tillhandahålls**

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen Europeiska kommissionens förslag av den 25 juni 2021 till rådets förordning om ändring av förordning (EU, Euratom) nr 609/2014 om metoder och förfaranden för tillhandahållande av traditionella, momsbase-
serade egna medel och BNI-baserade egna medel samt åtgärder för att möta likviditetsbehov samt en promemoria om förslaget.

Helsingfors den 2 september 2021

Finansminister Annika Saarikko

Specialsakkunnig Johanna Makkonen

STATSRÅDETS SKRIVELSE TILL RIKSDAGEN OM KOMMISSIONENS FÖRSLAG TILL RÅDETS FÖRORDNING OM ÄNDRING AV FÖRORDNING (EU, EURATOM) NR 609/2014 (MAR-FÖRORDNINGEN) FÖR ATT FÖRBÄTTRA FÖRUTSÄGBARHETEN OCH FÖRTYDLIGA FÖRFARANDENA VID TVISTLÖSNING NÄR TRADITIONELLA, MOMSBASERADE OCH BNI-BASERADE EGNA MEDEL TILLHANDAHÅLLS

1 Förslagets bakgrund och syfte

Den 25 juni 2021 antog kommissionen ett förslag till rådets förordning (COM (2021) 327 final) om ändring av förordning (EU, Euratom) nr 609/2014 (MAR-förordningen) om metoder och förfaranden för tillhandahållande av traditionella, momsbaseade egna medel och BNI-baserade egna medel samt åtgärder för att möta likviditetsbehov.

MAR-förordningen fastställer bestämmelser om tillhandahållande av traditionella egna medel samt åtgärder för att möta likviditetsbehov. Förordningen innehåller även bestämmelser om praktiska arrangemang som gäller fastställande av traditionella egna medel, bevarande av styrkande dokument, samarbete mellan förvaltningar, den procentsats som ska tillämpas på BNI-baserade egna medel, bokföring av egna medel, tidpunkt för tillhandahållande och justeringar, likviditetsförvaltning samt belopp som inte går att uppbära.

Kommissionens förslag är ett svar på Europeiska rådets slutsatser från juli 2020, i vilka kommissionen uppmanades att överväga att lägga fram ett förslag om revision av förordningen om tillhandahållande av egna medel för att hantera utmaningarna i samband med tillhandahållandet. Syftet med kommissionens förslag skulle vara att öka förutsägbarheten för medlemsstaterna och införa förfaranden för tvistlösning.

Under utarbetandet av förslaget skickade kommissionen ett detaljerat frågeformulär till medlemsstaterna, Europaparlamentet och Europeiska revisionsrätten för att bedöma innehållet i MAR-förordningen och hur väl den fungerar i praktiken. Svaren på frågorna bekräftade att förordningen generellt sett fungerar väl. Medlemsstaterna lade emellertid även fram flera förslag till förbättringar. Förslaget föregicks också av en omfattande diskussion i rådets arbetsgrupp för egna medel och av ett flertal bilaterala möten mellan kommissionen och medlemsstaterna, Europaparlamentet och Europeiska revisionsrätten.

2 Förslagets huvudsakliga innehåll

Tyskland läggs till som mottagare av schablonbeloppskorrigeringar och hänvisningen till Förenade kungarikets korrigering styrks (artiklarna 6 och 10a i MAR-förordningen)

Artiklarna 6 och 10a skulle anpassas till det nya beslutet om egna medel genom att Tyskland läggs till som mottagare av schablonbeloppskorrigeringar och hänvisningen till Förenade kungarikets korrigering stryks i båda artiklarna.

Kommissionen ges möjlighet att upprätta ett centraliserat konto för egna medel (artikel 9.1 i MAR-förordningen)

I artikel 9.1 skulle lägga till en möjlighet för kommissionen att upprätta ett centraliserat konto för egna medel. För närvarande ska medlemsstaterna i enlighet med förfarandet i artiklarna 10, 10a och 10b kreditera egna medel på det konto som i kommissionens namn har öppnats för detta ändamål i medlemsstatens finansförvaltning eller nationella centralbank. Enligt kommissionens förslag ska kommissionen i framtiden kunna modernisera förvaltningen av de konton för egna medel som öppnats i dess namn. En minskning av antalet bankkonton som används för uppbörd av egna medel kommer att leda till ökad effektivitet och möjliggöra en gemensam metod för att förvalta likvida medel.

Kodifiering av förfarandet för tidigarelagda betalningar (artikel 10a.2 i MAR-förordningen)

Förordningen innehåller inte någon bestämmelse som möjliggör tidigareläggande av betalningar av egna medel. Medlemsstaterna har dock redan tidigare i enskilda fall haft möjlighet att med kommissionens godkännande tidigarelägga sina bidrag.

Av rättssäkerhetsskäl föreslår kommissionen att möjligheten att tidigarelägga betalningar ska föreskrivas uttryckligen. I artikel 10a.2 om tillhandahållande av momsbaseade och BNI-baseade egna medel skulle läggas en ny bestämmelse som i enskilda fall skulle möjliggöra tidigareläggande av betalningar. Den nya bestämmelsen skulle säkerställa att den utbetalande medlemsstaten står för eventuella kostnader kopplade till den tidigarelagda betalningen.

Uppskjutande av justeringarna av momsbaseade och BNI-baseade egna medel (till år n+2) (artikel 10b.5 i MAR-förordningen)

För närvarande krävs det att medlemsstaterna tillhandahåller justeringarna av moms- och BNI-baseade egna medel från tidigare budgetår (saldon) den första arbetsdagen i juni år n+1. Det görs en omedelbar omfördelning av det totala beloppet av justeringar mellan medlemsstaterna i enlighet med deras respektive andelar av de BNI-baseade egna medlen för att undvika att medlemsstaterna betalar större belopp på förhand och får sin andel av det totala beloppet av justeringarna först flera månader senare. Dessa månatliga justeringar är helt neutrala för EU-budgeten, men kan få betydande ekonomiska konsekvenser för medlemsstaterna. Flera medlemsstater har begärt ändringar av förfarandet för att förbättra förutsägbarheten och därmed underlätta det nationella budgetförfarandet.

För att öka förutsägbarheten när det gäller de nationella bidragen till EU-budgeten skulle förslaget ändra artikel 10b.5 i förordningen på så sätt att de årliga justeringarna av saldoutbetalningar och medlemsstaternas tillhandahållande av justeringarna skjuts upp till år n+2.

Höjning av tröskelvärdet från 500 euro till 1 000 euro (artikel 12.3 i MAR-förordningen)

Artikel 12.3 i förordningen innehåller en bestämmelse om ett tröskelvärde under vilket räntebelopp inte krävs in. Enligt kommissionens förslag skulle tröskelvärdet höjas från 500 euro till 1 000 euro.

Utvidgning av begränsningen av höjningen av räntan till att omfatta alla fall (artikel 12.5 tredje stycket)

För att förhindra en ackumulering av mycket höga räntebelopp infördes genom rådets förordning (EU, Euratom) 2016/804 en begränsning av höjningen av räntesatsen till 16 procentenheter

U 40/2021 rd

för försenad inbetalning av egna medel. Begränsningen tillämpas på dröjsmålsränta på egna medel som skulle ha betalats efter förordningens ikraftträdande (den 1 oktober 2016) eller som skulle ha betalats före detta datum, om kommissionen eller den berörda medlemsstaten fick kännedom om dessa egna medel först efter det datumet. Denna bestämmelse finns i artikel 12.5 tredje stycket i förordning (EU, Euratom) nr 609/2014.

Kommissionens förslag skulle utöka begränsningen av höjningen av räntan till fall som inte omfattas av nuvarande begränsning. Begränsningen skulle dock inte tillämpas på räntebelopp som en medlemsstat har underrättats om innan förslaget träder i kraft.

En tidsfrist på tio år för att hålla traditionella egna medel i B-räkenskaperna (artikel 13.2 femte stycket i MAR-förordningen)

I artikel 13 i förordningen föreskrivs ett förfarande för avskrivning för att övervaka medlemsstaternas potentiella finansiella ansvar för belopp som är omöjliga att uppbära och som rör traditionella egna medel som överstiger 100 000 euro. I rådets senaste ändringsförordning (EU, Euratom) 2016/804 infördes i artikel 13.2 andra stycket en möjlighet för medlemsstaterna att befrias från skyldigheten att ställa belopp som är omöjliga att uppbära till förfogande för unionens budget, i de fall detta beror på att bokföringen av eller underrättelsen om tullskulden skjuts upp i syfte att inte inverka menligt på en brottsutredning som berör unionens ekonomiska intressen.

Enligt kommissionens förslag skulle artikel 13.2 femte stycket fastställa en allmän tidsfrist (10 år) för belopp som är omöjliga att uppbära och som ska avföras från de särskilda räkenskaperna. Syftet är att säkerställa att fallen i de särskilda räkenskaperna omprövas regelbundet.

Fastställande av tidsfrister för bedömning av fall av avskrivningar (artikel 13.4 andra stycket och 13.5 i MAR-förordningen)

Enligt artikel 13 ska kommissionen enligt förfarandet för avskrivning lämna ett yttrande om huruvida de traditionella egna medlen blev omöjliga att uppbära av skäl som inte kan tillskrivas medlemsstaterna. Syftet med kommissionens undersökning av medlemsstaternas avskrivningsrapporter är att bedöma den grad av omsorg som medlemsstaterna visat för att fastställa och uppbära traditionella egna medel (tullavgifter). Enligt artikel 13.4 i förordningen ska kommissionen så snart nödvändig information finns tillgänglig lämna sina synpunkter senast inom sex månader. Detta är för närvarande den enda föreskrivna tidsfristen för kommissionen, och kommissionen har alltid iakttagit den.

Kommissionen medger dock att bedömningen av enskilda fall av avskrivning ofta kräver upprepade informationsutbyten med medlemsstaterna, som skulle kunna påskyndas genom gemensamma insatser från medlemsstaterna och kommissionen. Medlemsstaternas begäran om omprövning av tvister efter kommissionens första bedömning har hittills inte varit föremål för föreskrivna tidsfrister. Ibland har en begäran dock kunnat medföra betydande förseningar.

Mot denna bakgrund föreslår kommissionen ytterligare bindande tidsfrister för kommunikationen med medlemsstaterna. Om kommissionen efter den första bedömningen skulle anse det nödvändigt att begära ytterligare upplysningar skulle perioden på sex månader räknas från den dag då kommissionen mottagit dessa upplysningar. De ytterligare upplysningarna skulle lämnas av den berörda medlemsstaten inom tre månader. Det föreslås att det i artikel 13 läggs till en punkt 5, enligt vilken medlemsstaten skulle få begära att kommissionen omprövar sin bedömning i enlighet med artikel 13b om medlemsstaten och kommissionen inte kan enas om orsakerna enligt vad som avses i artikel 13.2 första stycket.

Betalningar som omfattas av reservationer och förfarande för prövning vid tvistlösning (artikel 13a och 13b i kapitel IIIa i MAR-förordningen)

När det gäller medlemsstaternas rätt till försvar och rättsskydd bekräftar Europeiska unionens domstol i sin nyligen avgivna dom i mål C-575/18 P att den befintliga lagstiftningen om egna medel redan ger medlemsstaterna en effektiv rätt till försvar. För att skapa tydlighet och transparens skulle det vara ändamålsenligt att fastställa tydligare tidsfrister för dialog och informationsutbyten mellan kommissionen och medlemsstaterna i händelse av tvist.

Kommissionen föreslår att ett nytt kapitel IIIa skulle läggas till i förordningen. I en ny artikel 13a i detta kapitel skulle ge medlemsstaterna möjlighet att tillhandahålla belopp som omfattas av reservationer. Detta alternativ skulle kodifiera nuvarande praxis. Genom en ny artikel 13b skulle införas ett förfarande för prövning i fall av uppenbara meningsskiljaktigheter mellan en medlemsstat och kommissionen. Detta skulle säkerställa en konstruktiv dialog om de omtvistade beloppen och syfta till att underlätta uppnåendet av en överenskommelse mellan de båda parterna. Det nya förfarandet skulle innehålla tydliga tidsfrister och skyldigheter för både medlemsstaterna och kommissionen.

I fall av meningsskiljaktigheter mellan en medlemsstat och kommissionen enligt vad som avses i artikel 13.5 eller meningsskiljaktigheter som rör andra belopp av traditionella egna medel som ska betalas till unionsbudgeten, skulle medlemsstaten få begära att kommissionen omprövar sin bedömning inom tre månader från mottagandet av bedömningen. I fall av meningsskiljaktigheter mellan en medlemsstat och kommissionen enligt vad som avses i artikel 10b.7 skulle medlemsstaten få begära att kommissionen omprövar sin bedömning inom två månader från mottagandet. Utom i de fall som det hänvisas till i artikel 10b.7 skulle en sådan begäran inbegripa en motivering till den omprövning som begärs och styrkande handlingar. Begäran och det därpå följande förfarandet skulle inte påverka medlemsstaternas skyldighet att tillhandahålla egna medel när de ska betalas till unionsbudgeten.

Kommissionen skulle inom sex månader från mottagandet av medlemsstatens begäran meddela sina synpunkter på motiveringen i begäran. Om kommissionen skulle anse det nödvändigt att begära ytterligare upplysningar skulle perioden på sex månader räknas från den dag då kommissionen mottagit dessa upplysningar. De ytterligare upplysningarna skulle lämnas av medlemsstaten inom tre månader. I fall av meningsskiljaktigheter mellan en medlemsstat och kommissionen i enlighet med artikel 10b.7 skulle kommissionen meddela sina synpunkter på motiveringen i begäran inom tre månader från mottagandet av begäran.

Om medlemsstaten inte kunde lämna några ytterligare relevanta upplysningar för förfarandet för prövning skulle den få begära att kommissionen svarar på grundval av tillgängliga upplysningar. Tidsfristen på sex månader skulle i så fall räknas från den dag då begäran mottogs. Om en medlemsstat skulle väcka talan om ogiltigförklaring mot ett beslut som kommissionen antagit i enlighet med artikel 9.1 a i förordning (EU, Euratom) nr 1553/89 och om kommissionen hade inte ännu svarat inom ramen för förfarandet för prövning avseende samma moms-korrigerings ska kommissionen tillfälligt avbryta förfarandet i avvaktan på en slutlig dom från Europeiska unionens domstol.

Sammanläggning av bestämmelser om tillhandahållande av egna medel

Det nya beslutet om egna medel, (EU, Euratom) 2020/2053, inbegriper nya egna medel som baseras på plastförpackningar. I samband med förslaget om egna medel som baseras på plastförpackningar lade kommissionen även fram ett förslag till rådets förordning om motsvarande tillhandahållande (MAR2, 0131/2018). När bestämmelserna om tillhandahållande i framtiden

revideras för alla egna medels del skulle dessa enligt kommissionen slås samman, inbegripet eventuella förslag till förordningar om tillhandahållande av nya egna medel.

3 Den rättsliga grunden/beslutsförfarandet enligt EU-rätten

Den rättsliga grunden är artikel 322.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) och artikel 106 A i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen. Rådet ska genom beslut, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och revisionsrätten, fastställa de metoder och det förfarande enligt vilka de budgetinikomster som fastställs i den ordning som gäller för unionens egna medel ska ställas till kommissionens förfogande samt bestämma nödvändiga åtgärder för att möta ett eventuellt likviditetsbehov.

Statsrådet anser att den rättsliga grunden är korrekt och tillräcklig. Förslaget kan anses ligga i linje med proportionalitetsprincipen.

4 Konsekvenser för lagstiftningen i Finland, inklusive Ålands ställning, och för budgeten

Förslaget får inte några direkta konsekvenser för lagstiftningen. Förordningen är direkt tillämplig lagstiftning i Finland.

Enligt 27 § i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om förhållandet till utländska makter med beaktande av bestämmelserna i 9 och 9 a kap. (4 punkten), skatter och avgifter med de undantag som nämns i 18 § 5 punkten (36 punkten) och övriga angelägenheter som enligt grundsatserna i självstyrelselagen ska hänföras till rikets lagstiftningsbehörighet (42 punkten). Frågor som rör Europeiska unionens egna medel kan anses omfattas av bestämmelserna ovan och därmed av rikets lagstiftningsbehörighet.

Förslaget bedöms inte få några direkta, betydande ekonomiska konsekvenser för Finland.

Uppskjutandet av de årliga justeringarna av momsbase och BNI-baserade egna medel (till år $n+2$) skulle ändra tidpunkten för betalningarna. Kommissionen beräknar justeringarna utifrån de uppgifter som den fått av medlemsstaterna och meddelar medlemsstaterna de slutliga beloppen i januari år $n+1$. Samtidigt omfördelar kommissionen det totala beloppet av justeringarna mellan medlemsstaterna enligt varje medlemsstats andel av alla medlemsstats sammanlagda BNI i budgeten för år $n+2$. Förslaget förenklar och förbättrar förutsägbarheten i systemet med tanke på planeringen av den nationella budgeten.

Utvidgningen av begränsningen av höjningen av räntan till att omfatta alla fall kommer att leda till en minskning av EU-budgetens ränteintäkter. Utvidgningens ekonomiska konsekvenser för EU:s budget, baserade på de senaste årens referensbelopp (från och med ikraftträdandet av rådets förordning (EU, Euratom) 2016/804) beräknas uppgå till 27,5 miljoner euro per år.

5 Behandling av förslaget i EU och i Finland

Kommissionen lade fram förslaget vid ett möte i rådets arbetsgrupp för egna medel den 30 juni 2021. Medlemsstaterna kunde senast den 31 juli 2021 skicka in skriftliga frågor till rådets generalsekretariat, som förmedlade dem till kommissionen. Rådets arbetsgrupp för egna medel fortsätter att behandla förslaget i september 2021.

U 40/2021 rd

Statsrådets U-skrivelse har beretts vid finansministeriet med bistånd av experter från Statistikcentralen, Tullen och Statskontoret. Skrivelsen behandlades i budget- och förvaltningssektionen (EU 34) 25.8.2021–27.8.2021 samt i statsrådets finansutskott och vid statsrådets allmänna sammanträde den 2 september 2021.

6 Statsrådets ståndpunkt

Statsrådet anser att det är viktigt att de egna medel som behövs för genomförandet av budgeten tillhandahålls i tid och till sitt fulla belopp. Finland ställer sig positivt till kommissionens förslag, men är berett att överväga alternativa förslag som läggs fram under behandlingen och som säkerställer att systemet för egna medel fungerar.

Statsrådet anser att kommissionens förslag i regel ökar förutsägbarheten i systemet och leder till att bland annat förfarandet för tvistlösning förtydligas jämfört med det nuvarande systemet. Statsrådet kan godkänna en utvidgning av begränsningen av höjningen av räntan trots att de årliga ränteintäkterna kommer att minska något, eftersom ändringen kan anses vara rättvis. Med tanke på det nationella budgetförfarandet välkomnar statsrådet förslaget om att skjuta upp konsekvenserna av de årliga justeringarna av momsbaseade och BNI-baserade egna medel (till år $n+2$). Statsrådet anser att det behövs ytterligare och mer detaljerad information om det centraliserade kontot för egna medel för att det ska kunna anta en slutlig ståndpunkt.